

WHITEPAPER

Maximaliseer de impact van ongevalpreventie

Whitepaper

Hoe zorg je ervoor dat ongevalpreventie impact heeft?

Waarom krijgen organisaties moeilijk grip op het verlagen van schadelast? Wat is de echte oorzaak achter risicogedrag van medewerkers? Tijdens onze zoektocht ontdekten we inzichten die cruciaal zijn om verkeersincidenten langdurig te voorkomen. Lees verder hoe deze inzichten de verkeersveiligheid in jouw organisatie kunnen verbeteren, zodat medewerkers na iedere rit weer veilig thuiskomen.

Verandering van risicogedrag vraagt om meer dan een training

In onze beginjaren voerden wij een onderzoek uit om te begrijpen waarom de ene organisatie veel verkeersincidenten en hoge schadelast heeft, terwijl andere organisaties dit niet hebben. Wat opviel, was dat zowel organisaties met veel als met weinig schadelast dezelfde 'oplossing' kozen: het trainen van de medewerker stond daarbij centraal. Maar wat bleek? Organisaties met aanzienlijk minder verkeersincidenten en schadelast trainen niet alleen medewerkers, maar geven ook aandacht aan het werkklimaat, oftewel de manier van samenwerken aan verkeersveiligheid.

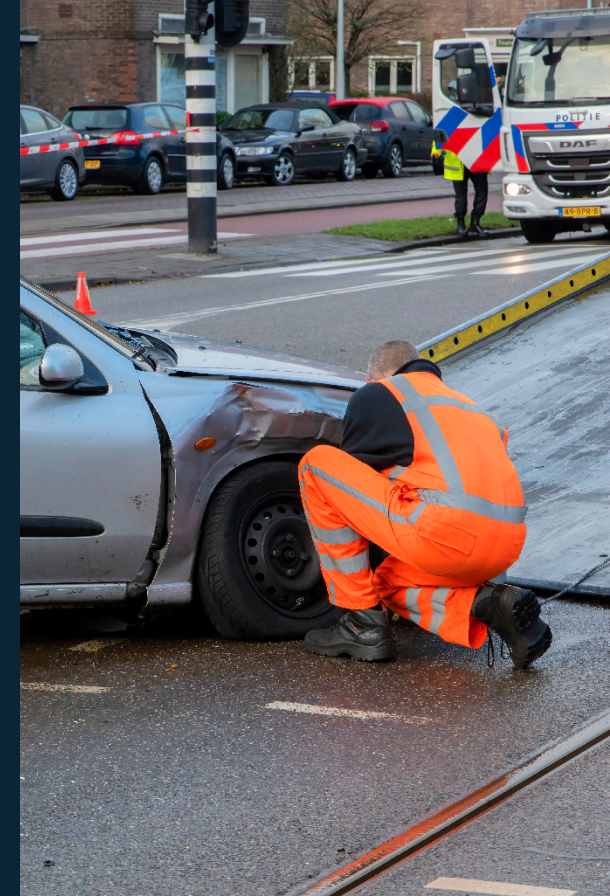
Een organisatie die zich alleen richt op het verhogen van kennis en vaardigheden van medewerkers, kiest voor ongevalpreventie dan ook niet de beste weg. Het verlagen van verkeersincidenten en schadelast draait om gedragsverandering, en daarvoor is meer nodig. Eerlijk is eerlijk, ook wij dachten in onze beginjaren dat het trainen van medewerkers voldoende was om verkeersongevallen te voorkomen.

Organisaties met lage schadelast laten een ander beeld zien!

Terugval in oud routinegedrag

Organisaties die zich voornamelijk richten op de kennis en vaardigheden van medewerkers zien meestal kortdurende verbeteringen. De kans op terugval in oud routinegedrag is groot, waardoor de impact op ongevalpreventie op de lange termijn beperkt blijft. Een positieve businesscase blijkt daardoor moeilijk te bereiken.

Investeren in samenwerking

Organisaties die daarnaast ook investeren in een optimale samenwerking aan verkeersveiligheid en het doorlopend stimuleren van veilig rijgedrag, zien dat een aanzienlijk groter deel van de medewerkers ongevalpreventie omarmt. Dit zorgt ervoor dat veilig gedrag vanzelfsprekender wordt onder de medewerkers. Een mooie bijvangst is dat praktijktrainingen effectiever en duurzamer worden.

Ook effect zonder trainingen

Zelfs zonder aanvullende praktijktrainingen heeft het investeren in een optimale samenwerking al een aanzienlijk effect op veilig rijgedrag en daarmee op de schadelast. Om veilig gedrag vanzelfsprekend te maken, is het essentieel dat organisaties aan de juiste risicofactoren werken.

3

Veranderen van rijgedrag is net zo lastig als ieder ander gedrag

Als werkgevers verkeersincidenten willen voorkomen, moeten zij ervoor zorgen dat bestuurders van personen- en bedrijfsauto's gedurende de hele rit oplettend zijn op waarom verkeersincidenten ontstaan en hoe ze deze kunnen voorkomen. Risicobewustzijn speelt hierbij een cruciale rol. Het is van onschatbare waarde als bestuurders hierdoor risicovolle situaties kunnen oplossen zonder nieuwe risico's te veroorzaken.

Bij het observeren van verkeer is echter duidelijk te zien hoe vaak mensen zich laten afleiden en hoe weinig rekening wordt gehouden met onverwachte situaties, wat de belangrijkste oorzaak is van de meeste verkeersongevallen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de volgafstanden die mensen aanhouden ten opzichte van hun voorligger of uit hun rijgedrag wanneer ze druk in gesprek zijn met een medepassagier of bezig zijn met hun telefoon.

Afleidingen hebben een groot effect op ons reactievermogen. Zelfs met de reactiesnelheid van Max Verstappen hebben veel automobilisten te weinig tijd om effectief te kunnen reageren op onverwachte situaties. Mensen die een ongeval hebben gehad, geven vaak aan dat zij onvoldoende tijd hadden om nog te reageren. Het veranderen van dit gedrag is voor werkgevers complex en vraagt om een doortastende aanpak.

Zelfs met kostbare campagnes blijkt gedragsverandering vaak nog niet eenvoudig. Kijk bijvoorbeeld naar de indrukwekkende campagnes van de overheid om mensen te motiveren om niet te gaan roken of om te stoppen met roken. Ondanks de schokkende foto's van de effecten van roken op de pakjes, blijken mensen tot 25 jaar de laatste jaren nauwelijks te worden beïnvloed.

lets in de sociale omgeving geeft sterkere signalen af dan de foto's, hoewel deze foto's toch intens bewustmakend zijn.

In dit gegeven ligt een verrassende kans om meer controle te krijgen over verkeersveiligheid. Ook hier zijn er andere risicofactoren in de werkomgeving die invloed uitoefenen. Het aanpakken van deze risicofactoren maakt het mogelijk om gedrag duurzaam te veranderen.

4

Zoek eerst naar de onderliggende oorzaak van risicogedrag!

Het is belangrijk om allereerst de oorzaak van risicogedrag en hoge schadelast te vinden. Vaak kan dit met grote zekerheid worden teruggevoerd naar het werkklimaat. Dit kan bijvoorbeeld het gevolg zijn van onvoldoende richtinggevende processen of gedragsrichtlijnen, maar ook intermenselijke problemen blijken steeds vaker effect op de schadelast te hebben. Om dit bij de kern aan te pakken, is het noodzakelijk om precies te weten waar de risico's zitten. Deze risicofactoren zijn vaak gerelateerd aan de manier van samenwerking aan verkeersveiligheid.

Risicofactoren in de werkomgeving zijn vaak onzichtbaar

Hoewel deze risicofactoren cruciaal zijn voor de veiligheid van medewerkers en het verlagen van de schadelast, zien we tijdens onze analyses dat organisaties vaak een te positief beeld hebben van deze risico's. Dit komt doordat veel risicofactoren in de werkomgeving onzichtbaar zijn en bij een traditionele

risicoscan verborgen blijven. Zelfs de duurste investeringen in ongevalpreventie zullen niet effectief blijken als verborgen risico's blijven bestaan. Het beïnvloeden van risicogedrag is als een ketting waarbij één zwakke schakel alles kan ondermijnen.

5

Een medewerker kan moeilijk groter groeien dan zijn omgeving

Wanneer we terugkijken naar de organisaties waar het werkklimaat succesvol is verbeterd, zien we vaak dat men bij aanvang traditionele methoden gebruikte. Denk bijvoorbeeld aan gesprekken over incidenten waarbij de kostprijs van de schade een belangrijk onderwerp is, of waarbij de druk in het gesprek sterker wordt ervaren dan de steun. Medewerkers ervaren hierdoor al snel dat het geld van de werkgever belangrijker is dan hun veiligheid. Ze kunnen zelfs gaan denken: "Denken ze nu dat ik het expres heb gedaan?" Duurzame gedragsverandering is dan zo goed als onmogelijk. Veranderingen kunnen alleen ontstaan vanuit positieve waarden, optimisme en vertrouwen, en niet vanuit cynisme, negativiteit of wantrouwen.

Soms merkten we ook op dat werkgevers deze gesprekken helemaal niet voeren. In een dergelijke werkomgeving ontstaat al snel het gevoel dat de werkgever verkeersveiligheid onbelangrijk vindt. Dan is de kans groot dat medewerkers dat ook zo gaan ervaren. We zagen ook vaak dat gedragsregels het gedrag van medewerkers onvoldoende inspireren, waardoor iedereen het op zijn eigen manier doet. Als leidinggevende is het al moeilijk genoeg om te sturen op veilig rijgedrag, maar als je omgeving andere doelen heeft, is succes waarschijnlijk ver weg. Eén ding staat vast: een medewerker kan moeilijk groter groeien dan zijn omgeving. Niet alleen de medewerker, maar de hele organisatie speelt daarin een rol.

6

Investeren in samenwerking zal een van de beste investeringen blijken

Gedurende onze experimentele jaren hebben we bij verschillende (grote) werkgevers meerdere interventies uitgetest. Eerst probeerden we deze interventies afzonderlijk en later in combinatie. Met deze gecombineerde aanpak durven we garantie te geven op de reductie van verkeersongevallen. De basis hiervan is het optimaliseren van de samenwerking aan verkeersveiligheid, aangevuld met een structureel programma voor medewerkers om risicobewustzijn en verkeersinzicht te verhogen.

Is dat kostbaar? Investeren in samenwerking aan verkeersveiligheid zal op korte en zeker op lange termijn een van de beste investeringen voor ongevalpreventie blijken. Een programma dat herhaaldelijk zorgt voor meer risicobewustzijn en inzicht helpt daarbij om rijgedrag duurzaam te veranderen.

Communicatie blijkt noodzakelijke aanjager

Als organisaties willen dat medewerkers ongevalpreventie omarmen, lukt dat alleen door optimale communicatie te faciliteren in alle lagen van de organisatie. Effectieve communicatie geeft inzicht in een inspirerend veiligheidsdoel en hoe medewerkers waarde kunnen toevoegen aan dat doel. Bij organisaties waar dit een inspirerende werking heeft, worden mensen verenigd om samen te werken aan ongevalpreventie. Dan zijn veranderingen relatief eenvoudig te bereiken.

De vorm van communicatie bepaalt daarbij de impact en hoeveel mensen veilig rijgedrag omarmen. Voor iedere organisatie is de communicatie anders. Om die communicatie effectief te maken, is inzicht nodig in de onderliggende risicofactoren in het werkklimaat.

De afgelopen jaren kregen we stap voor stap meer grip op het toepassen van onze aanpak. Dit heeft geleid tot een vernieuwde methodiek, verrijkt met inzichten uit praktijkcases. Met deze aanpak doorbreken we in korte tijd, samen met medewerkers en

leidinggevenden, de weerstanden die veranderingen eerder hebben tegengewerkt en maken we veilig rijgedrag binnen jullie organisatie vanzelfsprekend.

Wilt u zeker weten dat u ongevalpreventie doeltreffend aanpakt?

Wilt u geen tijd verliezen en zeker weten dat u ongevalpreventie op de meest doeltreffende manier aanpakt? En wilt u direct een slim actieplan ontvangen, gebaseerd op de onderliggende risico's in uw organisatie? Dit actieplan biedt u en uw medewerkers in korte tijd duidelijke handvatten om de samenwerking te versterken en verkeersincidenten te voorkomen. Wilt u meer weten? Neem dan contact op met Collin Bell!

Collin Bell

Safety and sustainability adviser

Verkooporganisatie:

Verkeersveiligheid Groep Nederland

Talingweg 120

8218 NX Lelystad

Tel. 0320 783 001